

गन्धाक्षा (गन्ध + आक्षा) f. = गन्धनाम्नी Suçr. 2, 70, 20.

गन्धि 1) am Ende eines adj. comp. = गन्ध P. 5, 4, 135 — 137. Vop. 6, 87. a) den Geruch von — habend, riechend nach: (गावः) गुग्गुलुगन्ध-यः MBh. 13, 3736. (तरुः) उत्पलगन्धयः R. 5, 5, 12. (पवनः) श्नोक्तकाक-म्पितपुष्पगन्धिः Ragh. 2, 13, 7, 23. (कन्यकाः) उत्पलगन्धयः (acc.) Bhāg. P. 3, 23, 26. Vgl. श्वन्नं, उद्, श्रौतं, करीषं, मुं. An den folg. Stellen ist es zweifelhaft, ob गन्धि oder गन्धिन् anzunehmen sei: वदनैर्मधुगन्धिभिः R. 1, 9, 38. 33, 13. 4, 33, 8. Ragh. 1, 38, 53. MBh. 34. वनेषु मधुगन्धिषु R. 2, 27, 13. जलेनोत्पलगन्धिना 3, 12, 2. वृत्तेण सुगन्धिना Kān. 13. श्रुत्यगन्धिनि R. 2, 39, 11. कुण्डपगन्धयन्तपम् Suçr. 1, 313, 19. AK. 2, 6, 3, 28. — b) nur den Geruch von Etwas habend, nur einen geringen Theil von Etwas enthaltend P. 5, 4, 136. — 2) n. ein best. Parfüm (तृणकुङ्कुम) Rāgan. im ÇKDr. Wohl eher गन्धिन् n.

गन्धिक (von गन्धि) 1) adj. am Ende eines comp. f. आ a) den Geruch von — habend: vgl. श्वन्नं, श्विगं, उत्पलगं. — b) nur den Geruch von Etwas habend, nicht viel von Etwas besitzend: धातृगन्धिक nur dem Namen nach Bruder seiend MBh. 3, 16111. — 2) m. a) Verkäufer von Wohlgerüchen Vajr. 96. — b) Schwefel AK. 2, 9, 102. H. 1037.

गन्धिन् (von गन्धि) 1) adj. einen Geruch habend: पत्रैव गन्धि नो रस्यम् MBh. 14, 1398. Häufig am Ende eines comp.: वृत्तलतागुल्मान् — सुगन्धिन्: 13, 959. गावः सुभिगन्धिन्: 3736. 1, 2792. R. 2, 74, 14. 3, 79, 32. 5, 14, 24. Ragh. 13, 16. Bhāg. P. 3, 33, 19. Vgl. गन्धि, wo eine Menge Stellen aufgeführt werden, die mit demselben Rechte auch hierher gezogen werden könnten. — 2) m. a) Wanze, Baumwanze. — b) N. eines Baumes, Xanthophyllum virens Roxb., Wils. — 3) f. ०नी ein best. Parfüm (सुरा) AK. 2, 4, 4, 11.

गन्धिपर्णा (गन्धिन् + पर्णा) m. N. einer Pflanze (सप्तच्छद) Rāgan. im ÇKDr.

गन्धेन्द्रिय (गन्ध + इन्द्रिय) n. Geruchssinn Suçr. 1, 313, 6.

गन्धेन (गन्ध + हन्) m. Duftphephant: सिन्धुरानिव गन्धेनो गन्धेनैव व्य-दारयत् Rāga-Tar. 1, 300. — Vgl. गन्धद्विप, गन्धकृस्तिन्.

गन्धेतु und गन्धैतु (गन्ध + श्रौतु) m. Zibethkatze Trik. 2, 5, 10.

गन्धात्कटा (गन्ध + उत्कटा) f. N. einer Pflanze (दमनक) Rāgan. im ÇKDr.

गन्धात्तमा (गं + उत्तं) f. ein berauschendes Getränk AK. 2, 10, 40. H. 902.

गन्धोद् (गन्ध + उद्) n. wohlriechendes Wasser: (पुरीम्) आसित्तमार्गी गन्धोद्: Bhāg. P. 9, 11, 26.

गन्धापक्षीविन् (गन्ध + उपं) adj. subst. von Wohlgerüchen lebend, Verkäufer von Wohlgerüchen R. 2, 83, 14.

गन्धोली f. Curcuma Amhaldi oder Zerumbet Roxb. (शटी) Çabdar. im ÇKDr. — Vgl. गन्धोली, गन्धाली.

गन्धोली f. 1) Wespe AK. 2, 5, 27. H. 1215. an. 3, 644. — 2) N. einer Pflanze, Paederia foetida (भट्टा) H. an. Med. 1. 85. Cyperus rotundus Wils. — 3) Curcuma Amhaldi oder Zerumbet Roxb. Med. — 4) getrockneter Ingwer (शुण्ठी) H. an.

गर्भं (von गर्भ = गर्भ = जम्भ) m. Spalte, obscön von der vulva: आ-कृत्ति गर्भे पसः VS. 23, 22, 24. Çat. Br. 13, 2, 9, 6. — Vgl. गर्भस्ति, गर्भीर,

गम्भीर und Kuhn, die Wurzel GAF, GAMF in Z. f. vgl. Spr. 1, 123. fgg.

गर्भस्ति (wie eben) m. f. Trik. 3, 5, 17. Die Grundbedeutung des Wortes wird wohl Gabel gewesen sein. 1) ein best. Theil des Wagens, etwa die Gabeldeichsel; s. स्यूमगर्भस्ति und vgl. damit स्यूमर्षिम्. Unter diese Bedeutung dürfte zu stellen sein: तास्ते वस्त्रिन्धेनैवो ज्ञोऽयुर्नः । गर्भस्तयो नियुतो विश्ववाराः TBa. 2, 7, 43, 4. Vielleicht könnte auch die schwierige Stelle शिता गर्भस्तिमशानिं पूतन्यसि RV. 1, 54, 4 erklärt werden: wenn du das scharfe zweizackige Blitzgeschoss in den Kampf bringst. — 2) Vorderarm, Hand Naigh. 2, 4, 5. du. पूत्रं कर्त्तुं वज्रं ता गर्भस्ती RV. 6, 19, 3. 29, 2. 45, 18. Çat. Br. 4, 1, 1, 9. उभा तै पूर्णा वसुता गर्भस्ती RV. 7, 37, 3. अद्रिभिः सुतः पवते गर्भस्तयोः 9, 71, 3. 5, 54, 11. sg. सनादेव तव रा-यो गर्भस्ती 1, 62, 12. विश्वद्वजं गर्भस्ती 6, 20, 9. 10, 44, 2. 61, 3. 73, 8. 2, 18, 8. — 3) Strahl (die Hände der Sonne oder des Mondes) Naigh. 1, 5. AK. 3, 4, 5, 30. m. 1, 1, 3, 34. H. 100. an. 3, 260. Med. t. 107. यथा राजन्प्रजाः सर्वाः सूर्यः पाति गर्भस्तिभिः MBh. 3, 1334. 1, 1253. R. 4, 27, 3. 44, 45. 5, 83, 7. 6, 3, 3. 75, 53. Pañkāt. II, 164. R. 1, 15. des Mondes Bhāg. P. 5, 8, 22. — 4) m. die Sonne H. 95. H. an. Med. — 5) f. ein Bein. der Svahā, der Gemahlin Agni's, H. an. Med.

गर्भस्तल n. Name einer Höhle Vajr-P. in VP. 204. N. 1. — Vgl. गर्भ-स्तिमत्.

गर्भस्तिनेमि (गं + नेमि) m. ein Bein. Kṛṣṇa's MBh. 12, 1512.

गर्भस्तिपाणि (गं + पां) m. die Sonne H. 96, Sch.

गर्भस्तिपूत (गं + पूत) adj. mit den Händen geläutert: सोम RV. 2, 14, 8. गर्भस्तिपूतो नृभिर्द्रिभिः सुतः (धन्वसि) 9, 86, 34. VS. 7, 1.

गर्भस्तिमत् (von गर्भस्ति) 1) adj. strahlend; m. die Sonne (Çabdar. im ÇKDr.). आदित्यश्च गर्भस्तिमान् MBh. 2, 443. श्रौ सूर्यो ऽयमा भगवत्पृष्टा पू-षार्कः सविता रविः । भगस्तिमान् (sic) 3, 146. Ragh. 3, 37. — 2) m. N. eines der 9 Theile von Bhāratavarsha VP. 173. TROYER in Rāga-Tar. II, 314. — 3) n. N. pr. einer Hölle Çabdar. im ÇKDr. VP. 204.

गर्भस्तिरुस्त (गं + रुस्त) m. die Sonne Trik. 1, 1, 98.

गर्भयैक (Padap.: गर्भि ऽसक्) adv. viell. tief unten oder innen: तेषां हि धामं गर्भयैकसमुद्रियम् AV. 7, 7, 1; vgl. 19, 36, 2. — Zerlegt sich in गर्भि (vgl. गर्भ) + सज् (सज्ज्; vgl. श्रानुष्क).

गर्भीका f. N. einer Pflanze und deren Frucht gaṇa करीतक्यादि zu P. 4, 3, 167.

गभीरं und गम्भीरं (von गर्भ, गर्भ = जम्भ) Uṇ. 4, 35 (proparoxyt.). Die erste ist die ältere, im RV. regelmässig gebrauchte Form, während die zweite nur in Pada-Anfängen erscheint (3, 44, 3. 6, 18, 10. 24, 8. 62, 9). In den comp. tritt jedoch ein anderes Verhältniss ein. Die nachved. Sprache bedient sich vorzugsweise der Form mit dem Nasal, doch ist गभीर selbst der spätesten Sprache nicht fremd. 1) adj. f. आ; superl. गम्भीर Çat. Br. 7, 5, 1, 8. tief, in den verschiedenen Bedeutungen des Wortes (Gegens. गाध und दोन seicht; Correlat. उरु breit, वृक्ष hoch) सिन्धु RV. 3, 32, 16. 10, 108, 4. उदधि 3, 44, 3. पद 4, 5, 5. गहन 10, 129, 1. याव-दिदं भुवं विश्वमस्त्युरुच्यो वरिमता गभीरम् 4, 108, 2. 3, 46, 4. पर्वि दीने गभीरं श्रौ अग्नेयं त्रिर्धौतः 8, 56, 11. गम्भीरे चिद्वति गाधमस्मे 6, 24, 8. वृक्षं गभीरं तव सोम धामं 1, 91, 3. उर्वो गभीरा सुमतिष्ठे अस्तु (vgl. auch